

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **OTP Ingatlanlízing Zrt.** (1012 Budapest, Vérmező u. 4.), mint a Fővárosi Törvényszék előtt 4.G.43.590/2014. ügyszám alatt általános szerződési feltételek érvényességének megállapítása iránt indított polgári peres eljárás felperese a hivatkozott eljárás során a Fővárosi Törvényszék által a Tisztelt Alkotmánybíróság előtt kezdeményezett egyedi normakontroll eljárásban, mint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 1. § a) pontjában meghatározott egyedi ügy jogos érdekeltje – a mellékelt meghatalmazással igazolt jogi képviselőink útján – az alábbi

nyilatkozatot

kívánjuk előterjeszteni a Tisztelt Alkotmánybíróság részére.

Személyes beadvány

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>111 / 1522 - 28 / 2014</i>	
Érkezett: <i>2014 OKT 31.</i>	
Példány: <i>1</i>	Kezelőiroda:
Melléklet: <i>3</i> db	<i>Mu'</i>

I. A nyilatkozattevő jogi érdekeltisége

Előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy a Fővárosi Törvényszék fent hivatkozott ügyszámú ügyben eljáró tanácsa az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdésének megfelelően az általa tárgyalt egyedi ügy elbírálása során elsődlegesen a 2/2014. sz. kúriai jogegységi határozat (továbbiakban: PJE) rendelkezéseit érvényre juttató, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban: Törvény) 1. § (1) és (3) bekezdése, 4. § (1) és (2) bekezdése, 6. §-a, 7. §-15. §-ai és 19. §-a, másodlagosan az 1. § (1) és (3) bekezdése, 4. § (1) és (2) bekezdése, 6. §-a, 7. § (2) és (5) bekezdése, 7. § (7) bekezdés a), d), e), g) és h) pontjai, 8. § (1) bekezdés a) pontja, 8. § (2) és (3) bekezdése, 9. § (3) bekezdése, 10. §-a, 11. § (1), (2) és (3) bekezdése, 12. § (2) bekezdése, 13. § (1) és (3) – (7) bekezdései, 14. § (1) bekezdése, 15. § (1), (4) – (6) bekezdései, valamint 19. §-a vonatkozásában azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és ez okból történő megsemmisítését, valamint az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezések jelen ügyben történő alkalmazásának kizárását indítványozta.

Előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy az Abtv 1. § a) pontja alapján „*egyedi ügy: a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet*”

Dr. Perenyei Tamás • irodavezető ügyvéd • info@perestars.hu
Dr. Varga Tamás • ügyvéd, partner • drvarga.tamas@externet.hu.
Dr. Szabó H. Gábor • ügyvéd • szabo.gabor@perestars.hu
Dr. Gömöri Krisztina • ügyvéd, partner • krisztina.gomori@solicitor.hu
Dr. Nagy Zsuzsanna Eszter • ügyvédjelölt • nagy.zsuzsanna@perestars.hu

jogát vagy kötelezettségét, jogos érdekét vagy jogi helyzetét érintő vagy eldöntő bírósági eljárás”.

Az Abtv. 25. § (1) bekezdése kimondja továbbá, hogy „ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.”

Tekintettel arra, hogy a Fővárosi Törvényszék által kezdeményezett egyedi normakontroll eljárásra a nyilatkozattevő jogos érdekét, jogi helyzetét érintő, eldöntő bírósági eljárásban került sor, így az Abtv. fent hivatkozott rendelkezéseit is figyelembe véve nyilatkozattevő érdekeltisége a Tisztelt Alkotmánybíróság előtti eljárás során egyértelműen megállapítható.

II. A tulajdonhoz való jog sérelme

Az egyedi normakontroll eljárással érintett Törvény 3. §-ában rögzíti, hogy

„(1) A fogyasztói kölcsönszerződésben - az egyedileg megtárgyalt szerződési feltétel kivételével - semmis az a kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli.

(2) Az (1) bekezdés szerinti semmis kikötés helyébe - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - mind a folyósítás, mind pedig a törlesztés (ide értve a törlesztőrészlet és a devizában megállapított bármilyen költség, díj vagy jutalék fizetését) tekintetében a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lép.

(3) Ha a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 200/A. §-ában vagy a Hpt. 267. §-ában meghatározott szerződések esetében és rendelkezések alapján az azokban megjelölt devizaárfolyam alkalmazására vonatkozó rendelkezés a szerződés részévé vált, vagy a törlesztés során a felek ennek megfelelően jártak el, a (2) bekezdés devizaárfolyamra vonatkozó előírását e szerződések esetében és a törlesztés e rendelkezések által érintett időszakára csak a folyósítás tekintetében kell alkalmazni.”

A Törvény 3. §-ában foglalt szabályozás vonatkozásában előadjuk, hogy az a Törvény preambuluma alapján a Kúria 2/2014. számú PJE határozat rendelkező részének 3. pontjában foglaltak alapján került megfogalmazásra:

„3. A folyósításkor a pénzügyi intézmény által meghatározott vételi, a törlesztésekkor pedig az eladási árfolyamok (különnemű árfolyamok) alkalmazása tisztességtelen, mert ezekkel szemben nem áll a fogyasztónak közvetlenül nyújtott szolgáltatás, így az számára indokolatlan költséget jelent. E rendelkezések azért is tisztességtelenek, mert alkalmazásuk gazdasági indoka a fogyasztó számára nem világos, nem érthető, nem átlátható. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekben szereplő vételi és eladási árfolyamok, mint átszámítási árfolyamok helyett az Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama válik a szerződés részévé a Ptk. 231. § (2) bekezdésében meghatározott diszpozitív törvényi rendelkezésre tekintettel, mindaddig, amíg kógens törvényi rendelkezés nem lépett azok helyébe.”

Megjegyezzük azonban, hogy a Törvény preambulumaival ellentétben a Törvény nemcsak teljes egészében átvette a Kúria jogegységi határozatának hivatkozott részét, hanem azt emellett kiterjesztette minden olyan esetre, ahol nem teljesen azonos a folyósítás, illetve a törlesztés árfolyamának meghatározása.

Megjegyezzük továbbá, hogy a Kúria jogegységi határozata annak indokolása alapján csupán egyetlen típusú fogyasztói kölcsönszerződés vizsgálata alapján került meghozatalra. Az indokolás egyértelműen megjelöli, hogy a jogegységi határozat az Európai Unió Bírósága által a C-26/13. számú ügyben meghozott ítélet bevéát követően, az Európai Unió Bíróságának ítéletében foglalt rendelkezésekre támaszkodva született meg. Az Európai Unió Bíróságának hivatkozott ítélete pedig egyetlen fogyasztói kölcsönszerződéssel kapcsolatos előzetes döntéshozatali eljárásban született meg, amelynek következtében mind az ítélet, mind az arra hivatkozó jogegységi határozat kizárólag a fogyasztói kölcsönszerződések vonatkozásában megállapított vizsgálati eredményekre támaszkodik.

Tekintettel ezen körülményre álláspontunk szerint a jogalkotónak külön vizsgálatot kellett volna lefolytatnia valamennyi típusú fogyasztói kölcsönszerződés esetében (így a pénzügyi lízingszerződés esetében is) és csak így írhatott volna elő rendelkezéseket az egyes szerződések vonatkozásában, illetve csak így terjeszthette volna csak ki a Kúria határozatát a fentiek szerint, mivel jelenleg a **Törvény hivatkozott 3. §-ában foglalt kógens rendelkezések egyes pénzügyi intézmények – így az OTP Ingatlanlízing Zrt. – érintett szerződéseivel vonatkozásában egyrésztől értelmezhetetlen feltételeket tartalmaznak, másrésztől súlyos alapjogsérelmet generálnak.**

1. Ennek egyik oka, hogy az OTP Ingatlanlízing Zrt. által megkötött, deviza alapú fogyasztói pénzügyi lízingszerződések esetében az OTP Ingatlanlízing Zrt. részéről 2014.03.14-ig megkötött szerződések, illetve a 2014.03.15. után megkötött szerződésekre vonatkozó Üzletszabályzatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az OTP Ingatlanlízing Zrt. szerződéseiben, illetve az azok háttéréként szolgáló Üzletszabályzatokban illetve a konkrét lízingszerződésben meghatározott módon kiszámított deviza középárfolyamok kerültek alkalmazásra, amely alapján mind a folyósítás, mind a havi lízingdíj befizetése a számított deviza középárfolyam alkalmazásával történt. A hivatkozások alapjául szolgáló

Üzletszabályzatokat beadványunk 1. és 2. számú mellékleteiként megküldjük a Tisztelt Alkotmánybíróság részére.

Ennek megfelelően ugyan előfordulhatott egyes szerződések esetében, hogy a folyósítási, illetve törlesztési árfolyamok eltérő módon kerültek kiszámolásra, azonban azok a fogyasztói szerződések vonatkozásában minden esetben a deviza középárfolyamának figyelembevételével, annak alapján lettek megállapítva. Ennek alapján álláspontunk szerint az OTP Ingatlanlízing Zrt. által megkötött szerződésekre a Kúria jogegységi határozata egyáltalán nem vonatkozik, így a Törvény kiterjesztő értelmezése – miszerint „*semmis az a kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli*” – az OTP Ingatlanlízing Zrt. vonatkozásában értelmezhetetlen és indokolatlan feltételeket támaszt, illetve durva, alaptörvény-ellenes beavatkozást tartalmaz a tulajdonhoz való jog alaptörvényben rögzített elvébe.

2. A tulajdonhoz való jog vonatkozásában előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése alapján „*mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár*”. A tulajdonhoz való alapjog vonatkozásában fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy ezen alapelv a nagy francia forradalomban már kimunkált alapvető emberi szabadságjogok részeként rendkívül hangsúlyos és megkérdőjelezhetetlen módon került kodifikálásra valamennyi, az alapvető jogokkal kapcsolatban elfogadott nemzetközi egyezmény, illetve nyilatkozat esetében. Ennek megfelelően többek között 1948-ban az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 17. cikke egyértelműen kimondta a tulajdonjog szabadságát és biztosítását, és ehhez hasonló rendelkezéseket tartalmazott az 1950. évi Európai Emberi Jogi Konvenció is (amit Magyarország 1992-ben fogadott el), valamint az ENSZ Emberi Jogi Paktuma 1966-ban. Az európai szupranacionális egyezmények a tulajdont mind a dolgokra, mind a jogokra kiterjesztették, akár csak a hatósági licencekre és az egyes vállalkozások ügyfélkörére, goodwill-jére is. **Az egyes egyezményeket is figyelembe véve a tulajdon korlátozása kizárólag törvényi szinten valósulhat meg - különös tekintettel a kisajátítás kérdésére – illetve a korlátozás kizárólag arányos kártalanítás mellett történhet, azzal, hogy külföldi személyek tulajdonában álló vagyontárgyak tulajdonának korlátozása esetén a nemzetközi jogi szabályokat is alkalmazni kell.**

Az Európai Unió vonatkozásában a közösségi jogi szabályozás alapvetően nem avatkozik be az egyes tagállamok polgári jogába, kizárólag az ún. négy szabadságjog érvényesülésének korlátait szünteti meg, valamint az ezzel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés elkerülésére nyújt előírásokat. Ennek keretében meg kell jegyeznünk, hogy az individuális szabadságjogok szabályozásának keretében a tulajdon szabadsága is helyet és védelmet kap, elsősorban az emberi jogok biztosítására irányuló nemzetközi egyezmények alapján.

A tulajdonhoz való jog korlátozása vonatkozásában a privát autonómiába történő legradikálisabb beavatkozást a kisajátítás jelenti. Az Alaptörvény XIII. cikkének (2) bekezdése a kisajátítással kapcsolatban leszögezi, hogy „tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet”. **A tulajdonjog korlátozása – és ennek megfelelően a kisajátítás – tehát elsődlegesen alkotmányjogi kérdés, hiszen a tulajdonhoz való alapjog legerőteljesebb potenciális korlátozását képezi, ezen túlmenően a polgári jog már csak a részletszabályok tekintetében ad eligazítást.** Ennek megfelelően mind időrendben, mind pedig a jogszabályi hierarchiában először az Alaptörvényben rögzített elvnek és garanciáknak kell érvényesülniük (az Alaptörvényben és a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvényben) és ezt követheti a polgári jogi szabályozás.

A 2012. január 1-jén hatályba lépett Magyarország Alaptörvényének XIII. cikke szintén deklarálja, hogy mindenkinek joga van a tulajdonhoz, emellett az Alaptörvény újdonsága, hogy azt is rögzíti, miszerint a tulajdon társadalmi felelősséggel jár. Ennek értelmezése a kialakuló gyakorlat kapcsán egyszerre tekinthető magánjogi és alkotmányjogi problémának.

A korai hazai alkotmánybíróági gyakorlat az Alkotmány 13. §-a által védett jogok körét a magánjogi tulajdonfogalommal feeltette meg, illetőleg az Alkotmánybíróóság a tulajdonhoz való jog lényeges tartalmát a magánjogi triásszal, a birtoklás, a használat, rendelkezés részjogosítványaival azonosította. **Ebben a körben állapította meg azt is az Alkotmánybíróóság például, hogy a rendelkezési jog korlátozása nem sérti a tulajdonhoz való jog lényeges tartalmát, feltéve, hogy időtartama korlátozott.**

A magyar Alkotmánybíróóság a **42/2006. (X. 5.) AB határozatban** kifejtette, hogy a korábbiakhoz képest, a tulajdoni rendszer átalakulásának következményeként szigorúbb követelmények szükségesek. Ezen követelményeket Fábián Ferenc az alábbiak szerint jellemzi: „*A tulajdonjogot az Alkotmány a többi alapvető jogtól eltérően szabályozza. A 13. § (2) bekezdése — meghatározott feltételek mellett — a tulajdonjog teljes elvonását is lehetővé teszi. A 13. § (1) bekezdése a tulajdonhoz való jog biztosításának általános tételét tartalmazza, de nem rendelkezik a tulajdonjog korlátozásáról. Az Alkotmány 8. §-ának (2) bekezdése határozza meg az alapvető jogok korlátozásáról szóló általános szabályt. Az Alkotmánybíróóság gyakorlata szerint a 8. § (2) bekezdése alapján alapvető jog korlátozása akkor tekinthető alkotmányosnak, ha a korlátozást törvény mondja ki, a korlátozás szükséges és az elérendő célhoz viszonyítva arányos [20/1990. (X.4.) AB határozat, ABH 1990, 69, 70 – 71.]. A korlátozás elbírálásának részletesebben meghatározott alapelve: alapjog korlátozására akkor kerülhet sor, ha másik alapjog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése más módon nem érhető el, feltéve, hogy az elérni kívánt cél fontossága, és az ennek érdekében okozott alapjog sérelmének súlya megfelelő arányban áll egymással [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992. 167, 171.]. ... A vizsgálat másik szempontja itt is — az Alkotmány 8. §-ának (2) bekezdése alapján — az arányosság. Az arányosság tekintetében a tulajdonhoz való jog Alkotmányban meghatározott szabályából nem származik sajátos követelmény. Ezért az arányosság általános vizsgálati mércéje alkalmazandó: a*

korlátozással elérni kívánt cél fontosságának és az ennek érdekében okozott alapjog-sérelem súlyának összhangban kell állnia. [Lásd: Fábíán Ferenc: *A tulajdon alkotmányos korlátozhatóságáról.* In: Ünnepi tanulmányok Sárközy Tamás 70. születésnapjára. (szerk.: Nótári Tamás) Szeged, 2010. 79 – 80. o.]

Az Alkotmánybíróság tulajdonvédelmi felfogása tehát összhangban van az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatával. Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény első kiegészítő jegyzőkönyvének első cikke kimondja: "Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik." A strasbourgi esetjog szerint az Egyezmény első kiegészítése - az ingó és ingatlan dolgok védelmén túlmenően - a természetes és jogi személyek gazdasági életben való részvételhez fűződő érdekeinek széles körét részesíti védelemben. Az **Alkotmánybíróság a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatban** megjegyezte, hogy "a javak békés élvezetéhez való jog" szélesebb védelmet nyújt a technikai értelemben vett, polgári jog szerinti tulajdonénál. (ABH 1993, 373, 380.)

A tulajdonjog korlátozásának egyik jellemző formája, a kisajátítás tekintetében tehát **alapvető elvi jelentőséggel rendelkezik annak meghatározása, hogy milyen érdekből kerülhet sor erre az egészen kivételes intézkedésre. Ez a jelenlegi szabályozás alapján egyértelműen csak a közérdek miatt következhet be. A megfelelő ellentételezés, azaz arányos kártalanítás szintén fontos kérdéskör, amelynek kapcsán azonban a tulajdonos mellett nem szabad elfeledkezni az adott kisajátított dologon fennálló, harmadik személyeket megillető jogokról sem.** E probléma kapcsán általános tendenciaként konstataálható az, hogy a kisajátítás az állam javára tehermentes tulajdonjogot keletkeztet, ebből eredően harmadik személyek fennálló jogait is megszünteti a dologon. Ez alkalmazandó a kisajátítás alá vont dolog tekintetében létrehozott kötelmi ügyletekből eredő jogokra is.

A magántulajdon fogalma kapcsán érdemes figyelembe venni a szakirodalomból Lenkovics Barnabás professzor megállapításait az alábbiak szerint: „*A magántulajdon természetességéhez meg kell még említeni egy nagyon fontos természeti, mondhatni biológiai szerveződést, a társadalmi és a gazdasági élet legkisebb, ám legalapvetőbb emberi közösségét, a házasság és a család intézményét. A magántulajdonra a tételes jog és a jogtudomány a maga nézőpontjából, egy meghatározott jogalanyra (a tulajdonosra) és egy meghatározott jogtárgyra (a dologra) fókuszálva fordított kiemelt figyelmet. Más társadalomtudományokat azonban — különösen az etikát, a szociológiát és a közgazdaságtant — egyéb szempontok, a magántulajdon társadalmi és gazdasági kihatásai érdekelték elsősorban, és ezeket a jog sem hagyhatta figyelmen kívül. Amennyire természetes tény volt, hogy a társadalom alapegysége a család, olyannyira természetes volt az is, hogy a család jogi jelentősége a szűkebb családi kör személyi és vagyoni természetű, magánjogi viszonyaira szorítkozik. A tulajdon intézményére vetítve ez azt jelentette, hogy a magántulajdon alapegysége is a családi vagyon volt, a nemzetgazdaság és a gazdálkodás alapegysége pedig a családi gazdaság. A polgár saját*

munkájára és saját tulajdonára alapozott létbiztonsága és szabadsága tehát egyúttal és természetesen a családja munkáját, tulajdonát, létbiztonságát és privát autonómiáját is jelentette. A vagyonos polgár fogalma felölelte a vagyonos polgári család fogalmát is, valójában ezek alkották a polgári társadalmat. Így az egyes emberről szólva a családjáról is beszélt Adam Smith, mikor arra figyelmeztett: Nincs virágzó, boldog társadalom ott, ahol az emberek többsége nyomorult szegény, vagy amikor azt hangsúlyozta, hogy: Az embereknek az az állandó egyöntetű törekvése, szakadatlan erőfeszítése, hogy javítsanak a helyzetükön, amely egyaránt fő forrása a köz, a nemzet és az egyén jólétének, általában eléggé hatalmas erő ahhoz, hogy még a kormányzat szertelenségeivel és a közigazgatás legnagyobb hibáival szemben is biztosítsa a természetes gazdasági fejlődés alakulását. Ebből következőleg az államnak elegendő feladata és egyben alapvető kötelessége — a külső és belső biztonság megteremtésén túl — a családok boldogulásának előmozdítása, a magángazdálkodás feltételeinek biztosítása, akadályainak az elhárítása.” [Lásd: Lenkovics Barnabás: *A magánjog ember- és társadalomképe*. In: Liber Amicorum Studia L. Vékás dedicata. (szerk.: Kisfaludi András) Budapest, 2009. 200 – 201. o.]. Megítélésünk szerint az állam feladata a magángazdaság kiszámítható feltételrendszerének megteremtése, amelybe a hivatkozott Törvény a jelen esetben nem illeszkedik bele.

Az Alaptörvény XIII. cikkében foglalt szabályozás figyelembevételével ennek megfelelően vitán felül megállapítható, hogy a tulajdonhoz való jog korlátozására csak kivételesen, egy másik alapvető jog biztosítása érdekében, a két alapjog vonatkozásában lefolytatott szükségességi-arányossági vizsgálat alapján, illetve megfelelő kártalanítás alapján van lehetőség.

A konkrét, 1. pontban rögzített eset vonatkozásában előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy az OTP Ingatlanlízing Zrt. által megkötött szerződések vonatkozásában a tulajdonjoghoz való alapjog megsértését jelenti a Törvény 3. §-ában foglalt azon rendelkezés, amely alapján minden olyan árfolyam-meghatározás semmis, amely esetében a folyósítás, illetve a törlesztés vonatkozásában bármilyen különbség fellelhető.

Ennek oka egyrészt, hogy az OTP Ingatlanlízing Zrt. az általa megkötött pénzügyi lízingszerződések esetében a saját tulajdonát képező ingatlanok vonatkozásában gyakorolja rendelkezési jogát, illetve szedi a saját tulajdonából származó hasznait.

A hivatkozott alkotmánybírósági határozatok és szakirodalmi állásfoglalás figyelembevételével a tulajdonhoz való jog és annak részjogosítványai kizárólag egy másik alkotmányos jog biztosítása érdekében és megfelelő kártalanítás esetében korlátozhatóak. Tekintettel arra, hogy a Törvény vitán felül tulajdonjogi részjogosítványokat – rendelkezési jog, illetve hasznok szedésének joga – korlátoz, ennek megfelelően a pénzügyi lízingszerződések esetében a Törvény 3. §-a alaptörvényellenesen avatkozik be a tulajdonhoz való jog alaptörvényben biztosított jogába, mivel

sem a biztosítani kívánt másik alapjogot nem jelöli meg, sem a szükségességi-arányossági teszt eredményét nem közli, sem megfelelő kártalanításról nem rendelkezik.

Előadjuk ebben a körben, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 99. §-a és 112. § (1) bekezdése alapján

„99. § A tulajdonos jogosult a dolgot használni és a dologból folyó hasznokat szedni, viseli a dologgal járó terheket és a dologban beállott azt a kárt, amelynek megtérítésére senkit sem lehet kötelezni.

112. § (1) A tulajdonost megilleti az a jog, hogy a dolog birtokát, használatát vagy hasznai szedésének jogát másnak átengedje, a dolgot biztosítéskul adja vagy más módon megterhelje, továbbá hogy tulajdonjogát másra átruházza vagy azzal felhagyjon.”

Az új Polgári Törvénykönyv (Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény) az 5:13. §-ában hasonlóan biztosítja a tulajdonjog egyes részjogosítványait:

„(1) A tulajdonost tulajdonjogának tárgyán - jogszabály és mások jogai által megszabott korlátok között - teljes és kizárólagos jogi hatalom illeti meg.

(2) A tulajdonost megilleti különösen a birtoklás, a használat, a hasznosítás, a hasznok szedésének és a rendelkezés joga.

(3) A tulajdonosnak joga van minden jogosulatlan behatás kizárására.”

Ennek megfelelően egyértelműen megállapítható, hogy a tulajdonhoz való jog részjogosítványát képezi mind a rendelkezési jog, mind a hasznosítás, illetve a hasznok szedésének a joga, amely jogok – mint a tulajdonjog gyakorlásának manifesztumai – kizárólag a fent rögzített vizsgálat lefolytatása alapján és megfelelő kártalanítás ellenében korlátozhatóak.

A tulajdonhoz való jog megsértésének másik oka, hogy a Törvény 3. §-ában foglalt kiterjesztő értelmezés nem disztingvál az árfolyam meghatározások vonatkozásában, ennek megfelelően az OTP Ingatlanlízings Zrt. szerződéseit figyelembe véve azon szerződéses rendelkezések is semmissek a Törvény alapján, amelyek ugyan a középárfolyamot alkalmazzák, azonban a folyósítás és törlesztés vonatkozásában eltérő számítást alkalmaznak (a középárfolyam vonatkozásában). **Álláspontunk szerint a Törvény ezen kiterjesztő megállapítása – amely eredetileg nem képezte részét a Kúria jogegységi határozatának -, egyértelműen megsérti a tulajdonhoz való alkotmányos alapjogot – konkrétan az alapjognak a dolog hasznai szedésére vonatkozó részjogosítványának gyakorlását.**

Megjegyezzük továbbá, hogy a Törvény által alkalmazott törlesztés kifejezés kizárólagos használata önmagában alkalmazási problémát jelent, hiszen a pénzügyi lízingszerződések esetében havi díj fizetésére kerül sor, nem pedig törlesztésre, amely havi díj a pénzügyi intézmény tulajdonában álló vagyontárgy szerződésben megjelölt használatáért kerül megfizetésre. A fogalmak vonatkozásában megjegyezzük továbbá, hogy az 1. pontban megjelölt kiterjesztés vonatkozásában az sem teljesen világos, hogy pontosan mit ért a jogalkotó az eltérő árfolyam meghatározás alatt. A fogalmak ilyen módon történő

tisztázatlansága a korábbi beadványunkban részletesen kifejtettek szerint is sérti a jogállamiság elvét és ennek megfelelően a normavilágosság követelményét, továbbá elkerülhetetlen alkalmazási problémákat generál. Külön kiemeljük, hogy a jelen ügyben érintett lízingszerződések esetében a lízingbeadó tulajdonosi jogokat gyakorol azzal hogy bérbe adja az ingatlanokat, vagyis elsődlegesen a bérleti jogviszony domináns, amelyben a bérbeadónak a tulajdonához való joga sérül a Törvény alapján.

A fent kifejtett álláspontunk szerint a Törvény azon rendelkezése, amely egyrészt tisztázatlan, alaptörvény-ellenes és álláspontunk szerint alkalmazhatatlan módon ír elő semmisséget a pénzügyi lízingszerződések árfolyamszámítással kapcsolatos rendelkezésére vonatkozóan is, és ezzel szemben semmilyen kártalanítást nem biztosít, álláspontunk szerint megsérti a tulajdonhoz való jog alkotmányos alapelvét.

III. Összegzés

A fent részletesen kifejtett, a vonatkozó alkotmánybíróági gyakorlatot is tartalmazó álláspontunknak megfelelően előadjuk a Tisztelt Alkotmánybíróság részére, hogy a Fővárosi Törvényszék 4.G.43.590/2014/5-I. számú végzésében megjelölt alaptörvény-ellenességre vonatkozó bírói aggály álláspontunk szerint valós, ennek megfelelően kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az egyedi normakontroll eljárást lefolytatni és a támadott jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét a tulajdonhoz való jog megsértése vonatkozásában is megállapítani szíveskedjen.

A PJE 3.pontja és a törvény 3. §-a alkotmányellenes, mivel a hitelt nyújtó oldalán a jogszabályok betartásával, vagyis jogkövető üzleti magatartásával megszerzett tulajdonában: vagyonában csökkenés következik be jogszabályi rendelkezés alkalmazása folytán. **A vagyonban beálló veszteség jogszabállyal történő okozása anélkül, hogy ennek bármilyen alkotmányos magyarázata lenne, sérti a tulajdonhoz való jogot (Alaptörvény XIII. cikk) anélkül, hogy ez a sérelem az ugyanazon rendelkezésben említett társadalmi felelősség-vállalással összefüggésbe hozható lenne. A tulajdonjog természetesen nem korlátozható, azonban korlátozásának alkotmányos indoka kell, hogy legyen. Ilyen lehet a közérdek, azonban erre sem a PJE, sem a törvény nem utal, ezért a PJE 3. pontja a hozzáfűzött indokolással együtt, valamint a törvény 3. §-a alkotmányellenes.**

A PJE és a törvény hivatkozott rendelkezéseinek alkotmányosságát megalapozhatná az, ha a rendelkezés következtében beálló vagyoncsökkenést példának okáért kisajátításnak lehetne minősíteni [Alaptörvény XIII. cikk (2) bek.]. Ennek azonban ugyancsak a közérdek a feltétele, továbbá azonnali, feltétlen és teljes kártalanítással kellene járnia. Jelen esetben sem közérdekre hivatkozás nem történik, így az nincs is igazolva, sem a többi feltétel nem teljesül: a jogalkotó meg sem kísérelte, hogy a tulajdonhoz való jog sérelmének kisajátítás alkotmányos jogcímén alkotmányos alapot konstituáljon. Minthogy kisajátítás nemcsak az állam, hanem más (természetes vagy jogi) személy javára is lehetséges lenne, a jogalap hiánya

folytán a PJE 3. pontja a hozzáfűzött indoklással együtt, valamint a törvény 3.§-a sérti az Alaptörvény XIII. cikk (2) bek.-ét, és álláspontunk szerint ezért alkotmányellenes.

Budapest, 2014. október 31.

Tisztelettel:

Perenyi Tamás
Ügyvédi Iroda
Dr. Perenyi Tamás
16099
Szent István Krt. 16. IV. 2

OTP Ingatlanlizing Zrt.

képv.

DR. SÁNDOR ISTVÁN
ügyvéd
1052 Budapest, Váci utca 24.

Kelemen, Mészáros, Sándor és Társai
Ügyvédi Iroda
Dr. Sándor István